

Marjo Matikainen-Kallström
kansanedustaja

Ryhmäkanne ja työpaikat

■ Jälleen kerran on pakko palata tähän yhteiskuntien menestymisen tai menestymättömyyden avaimen, kilpailukykyyn. Tällä kertaa kilpailukyky on uhkaamassa ryhmäkannetta. Totta kai on tärkeää, että kansalaiset voivat perätä oikeuksiaan, jos kokevat itsensä kaltoin kohdelluiksi tavalla tai toisella, mutta ryhmäkannetta on siihen väärä ase.

Suomen nykyinen oikeudenkäyntijärjestelmä tarjoaa tehokasta käsitelyä suurille ryhmille; juttuja voidaan yhdistää ja ennakkotapauksilla saada oikeusohjeita muihin vastaaviin tapauksiin. Myös neuvottelu on edelleen hyvä keino asioiden selvittämiseen, jolloin selvitetään ilman varsinaista prosessia.

Suomessa kuluttaja-asiamies ja kuluttajavalituslautakunta huolehtivat omalta osaltaan kuluttajien eduista. Esimerkiksi kuluttajavalituslautakunta antaa maksutta asiassa ratkaisusuosituksen. Vuonna 2002 suositusten noudattamisprosentti oli noin 74 prosenttia, eli varsin hyvä.

Sen jälkeen, kun ryhmäkannetta edellisen kerran harkittiin, on kuluttajansuojalainsäädäntö on laajentunut ja uusia asiaryhmiä on tullut kuluttajansuojasääntelyn piiriin. Näillä uudistuksilla ja edelleen kehittämisellä päästään varmasti riittävän hyvään tilanteeseen kuluttajan kannalta ilman, että tarvitsisi luoda aivan uutta, vaikeaa, kallista ja yritysten kilpailukykyä heikentävää järjestelmää.

Pakostakin voi edessä olla tilanne, jossa ryhmäkannetta käytetään painostuskeinona. Voi olla, että ryhmäkannetta ruokkisi vain lisää oikeudenkäyntejä, pahimmillaan väärin perustein. Suomalainen yrityselmä toimii varsin lainkuuliaisesti ja noudattaen korkeaa moraalialia. Ne, jotka harjoittavat rikollista toimintaa, tuskin piittäisivat ryhmäkanteenkaan olemassaolosta. Tällaiseen rikolliseen toimintaan tuleekin voida puuttua aivan muilla keinoilla kuin ryhmäkanteella.

Euroopassa on tällä hetkellä paljon uutta lainsäädäntöä, joka heikentää meidän kilpailukykyämme. Yksi merkittävimmistä on päästökauppa. Ollaanpa sen tarpeellisuudesta tai tarpeettomuudesta ilmaston kannalta mitä mieltä tahansa, kilpailukykyä sen aiheuttamat kustannukset heikentävät.

Toinen hyvin laajasti kilpailukykyyn vaikuttava hanke on kemikaalilainsäädäntö. Siinä edellytetään kaikkien kemikaalien merkitsemistä tuotteisiin. Asia on jälleen oikea, mutta aiheuttaa teollisuudelle valtavia kuluja verrattuna maihin, joissa vastaavaa lainsäädäntöä ei ole.

EU maista ryhmäkannetta on käytössä vain Englannissa ja Ruotsissa (erimuotoinen kuin USA:ssa), jossa se on ollut käytössä vasta muutaman vuoden.

Yhdysvalloissa järjestelmä on ollut käytössä kauan, mutta siellä oikeusjärjestelmä on muutenkin täysin erilainen kuin meidän suomalainen järjestelmämme.

Ryhmäkanteen hampaisiin joutuville yrityksille vaarana on taloudellinen katastrofi. Silloin myös työntekijät ja heidän työpaikkansa ovat vaaravyöhykkeessä. □